

Rettevejledning

Spørgsmål 1: Giv en begrundet redegørelse for, hvorvidt Giga A/S er berettiget til at hæve købet.

Der foreligger et handelskøb, jf. KBL § 4, og et genuskøb, jf. KBL § 3.

Kaffeautomaten er fejlkonstrueret og dermed behæftet med en mangel, jf. KBL § 43, stk. 1. At kaffen er tilstrækkelig varm, må anses for en fundamental egenskab ved en kaffeautomat, og – i hvert fald – henset til problemets karakter og de betydelige omkostninger til en eventuel udbedring er manglen væsentlig og dermed hævebegrundende, jf. KBL § 43, stk. 2. Spørgsmålet er herefter, om Giga har reklameret rettidigt. Reklamationsfristen begynder først at løbe, når Giga har eller burde have opdaget manglen, jf. KBL § 52, stk. 1. Temperaturproblemet opdages efter få dage, men Giga er med baggrund i Cafcas tilbagemelding i e-mailen af 19. september berettiget til at antage, at temperaturproblemet som påstået er af midlertidig karakter. Herefter begynder fristen først at løbe ved modtagelsen af Tenix' e-mail den 10. oktober. Gigas (specifikke) reklamation af 11. oktober er dermed rettidig, jf. KBL § 52, stk. 1 og 2.

Endelig er spørgsmålet, om Giga er afskåret fra at hæve, fordi automaten er blevet tabt. Situationen omfattes ikke af KBL § 58, eftersom der hverken er tale om en hændelig begivenhed eller foranstaltninger, som udkrævedes til at undersøge automaten. Afgørende er herefter, om automaten trods beskadigelsen kan tilbageleveres i væsentlig samme stand, jf. KBL § 57, stk. 1. Eftersom problemet kan afhjælpes for 2.000 kr., og der ikke er sket yderligere skade, må betingelsen anses for opfyldt, forudsat at Giga udbedrer problemet inden tilbageleveringen eller godtgør Cafca reparationsomkostningerne. Kommer eksaminanden med en god argumentation til det modsatte resultat, trækker det ikke ned. *U 2002.2693 V* (om berettiget ophævelse af et bilkøb mod erstatning for en mindre, ikke-hændelig skade på bilen) kan ikke forudsættes bekendt.

Giga er berettiget til at hæve købet.

Pensum: Nis Jul Clausen, Hans Henrik Edlund & Anders Ørgaard: Købsretten, 9. reviderede udg. 2022, (herefter Købsretten), s. 50-54 (KBL §§ 3 og 4), s. 149 ff. (KBL § 43, stk. 1) og s. 180 f. (KBL § 43, stk. 2), s. 196 f. (KBL § 52) og s. 87-91 (KBL § 57, stk. 1).

Spørgsmål 2: Giv en begrundet redegørelse for, i hvilket omfang Giga A/S er forpligtiget til at betale 210.000 kr. til Fast Finans A/S den 5. december 2022.

Spørgsmålet angår, hvorvidt Giga A/S kan gøre indsigelser gældende over for Fast Finans A/S, som har erhvervet sælgers rettigheder.

Cafca A/S har i enhver henseende overdraget sine rettigheder i henhold til låneaftalen til Fast Finans A/S. Fast Finans A/S har som erhverver denuntieret rettidigt over for Giga A/S, jf. GBL § 31 analogt. Som udgangspunkt får Fast Finans A/S som erhverver ifølge GBL § 27 analogt ikke bedre ret end Cafca A/S, som overdrager sin fordring. Bestemmelsen er imidlertid deklaratorisk for Giga A/S som er en ikke-forbruger. Der er her aftalt andet i form af erklæringen om, »at Giga hverken nu eller senere kunne rette noget krav mod Fast Finans og ej heller kunne gøre køberetlige mangelbeføjelser gældende mod Fast Finans, selv om det købte måtte vise sig mangelfuldt«, dvs. en såkaldt cut off-klausul.

Fast Finans A/S kan – uanset om Giga A/S berettiget måtte hæve købet eller ej – følgelig gøre den aftalte cut off-klausul gældende og kræve 205.000 kr. af Giga A/S, idet det blev aftalt, at kreditomkostningerne skulle sættes ned med 5.000 kr. I opgaveteksten taler intet for, at cut off-klausulen kan tilsidesættes helt eller delvist i medfør af AFTL § 36.

Der er tale om et kredittøb, jf. KAL § 4, nr. 15, litra a, foretaget af en ikke-forbruger, hvorfor KAL kap. 11, jf. § 2, finder anvendelse. KAL § 33, stk. 1, gør dog alene princippet i GBL § 27 præceptivt i forbrugerkreditaftaler, jf. KAL § 49 ec. KAL § 32 betragtes ydermere i Kreditretten (se henvisningen nedenfor) som værende et forbud mod cutoffklausuler i forbrugerløb.

Pensum:

Peer Schaumburg-Müller & Erik Werlauff: Kreditretten, 7. udg. 2021, (herefter Kreditretten) s. 110, 202 og 290 f. (sidstnævnte henvisning omhandler dog leasing).

Anette Kronborg (red.): Dansk privatret, 22. udg. 2022, (herefter Dansk privatret) s. 407 og 460.

Spørgsmål 3:

a) Giv en begrundet redegørelse for, hvorvidt Anpartsselskabet af 10. december 1988 er bundet af købsaftalen af 20. oktober 2022 med Giga A/S?

Advokatforbeholdet gøres gældende rettidigt den 25. oktober 2022, men på grund af den betingelse, der er stillet, og som har en betydelig økonomisk betydning, har advokaten ikke – trods ordlyden af skrivelsen – godkendt handlen i sin helhed. I stedet er der fremsat et nyt købstilbud, som sælger kan acceptere eller afslå. Da sælger straks afslår, er købsaftalen bortfaldet.

Da købsaftalen er bortfaldet den 25. oktober 2022, kan Gigas advokat ikke ”genoplive” aftalen ved at sende en uforbeholden godkendelse to dage senere, selv om det er inden for den oprindeligt aftalte frist for afgivelse af godkendelse i henhold til advokatforbeholdet.

Det kan konkluderes, at Anpartsselskabet af 10. december 1988 ikke er bundet af købsaftalen af 20. oktober 2022 med Giga A/S.

Pensum: Købsretten s. 323.

b) Giv en begrundet redegørelse for, hvorvidt Anpartsselskabet af 10. december 1988 kan kræve sine afholdte omkostninger i forbindelse med købsforhandlingerne, i alt 40.000 kr., betalt af Giga A/S?

Da købsaftalen er bortfaldet, fordi Gigas advokat ikke kunne godkende handlen ubetinget, kan ingen af parterne som udgangspunkt rejse krav om økonomisk godtgørelse mod den anden.

Undtagelser hertil gælder, hvis parterne har aftalt noget andet, hvis en part har handlet culpøst, eller hvis en part er blevet uretmæssigt beriget. Ingen af disse undtagelser er aktuelle i denne situation.

Det kan konkluderes, at Anpartsselskabet af 10. december 1988 ikke kan kræve, at Giga betaler de omkostninger på 40.000 kr., som Anpartsselskabet af 10. december 1988 har afholdt i forbindelse med købsforhandlingerne.

Pensum: Købsretten s. 323-325.

Spørgsmål 4: Giv en begrundet redegørelse for, hvordan retsstillingen er mellem Ejner Ejekær og Mogens Mogensen i relation til maleriet?

Spørgsmålet angår, hvorvidt Ejner Ejekær har ekstingveret Mogens Mogensens panteret i maleriet.

Mogens Mogensen har fået håndpant i maleriet, og sikringsakten er her rådighedsberøvelse. Påsætningen af sedlen på bagsiden af maleriet er utilstrækkelig til, at rådighedsberøvelsen er opretholdt effektivt endsige etableret. Dette understreges af, at Giga A/S som pantsætter videresælger maleriet til erhververen Ejner Ejekær. Da Ejner Ejekær læser sedlen om Mogens Mogensens panteret i genstanden, er han dog ikke i god tro som aftaleerhverver. Ejner Ejekær ekstingverer derfor ikke Mogens Mogensens panteret. Sidstnævnte har således bevaret sin panteret i maleriet.

Pensum: Kreditretten s. 167 ff., især s. 170 f.

Spørgsmål 5: Giv en begrundet redegørelse for, hvorvidt konkursboet efter Giga i medfør af de objektive omstødelsesregler kan gøre omstødelseskrav gældende mod:

a) Ejner Ejekær i anledning af Gigas betaling af de 250.000 kr., og/eller

b) Mogens Mogensen i anledning af håndpansætningen af maleriet og/eller tilbageleveringen af varerne?

Da spørgsmålet retter sig mod dispositionernes omstødelighed efter de objektive omstødelsesregler, skal eksaminanden ikke forholde sig til dispositionernes omstødelighed efter KL §§ 72 og 74.

a) Omstødelse over for Ejner Ejekær:

1. Omstødelse af betalingen:

Gigas betaling af 250.000 kr. til Ejner har karakter af en betaling af gæld, der efter omstændighederne kan være objektivt omstødelig efter KL § 67.

Betalingen foretages med penge (ved betaling fra kassekreditten) og længe efter forfaldstid, hvorfor omstødelse efter KL § 67, stk. 1, 1. og 2. led, må anses for udelukket. Spørgsmålet bliver i stedet, om betalingen kan anses for afgørende at have forringet Gigas betalingsevne, jf. § 67, stk. 1, 3. led. Det fremgår i denne henseende af faktum:

- at betalingen medførte, at Gigas trækingsret på kassekreditten blev overskredet med et betydeligt beløb,
- at Giga som følge af den foretagne betaling til Ejner efterfølgende ikke havde likviditet til at betale Mogens,
- at der grundet Gigas stramme likviditet siden midten af december alene var blevet foretaget ganske få og mindre betalinger fra kassekreditten, og
- at Giga i de efterfølgende uger slet ikke var i stand til at betale sine løbende udgifter.

På denne baggrund må en samlet vurdering føre til, at betalingen kan anses for afgørende at have forringet Gigas betalingsevne.

Da betalingen er foretaget senere end tre måneder før fristdagen, bliver det afgørende herefter, om betalingen under hensyn til omstændighederne fremtrådte som ordinær, jf. KL § 67, stk. 1 sidste led. Dette kan dog ikke anses for tilfældet, idet der kan lægges vægt på både kravets karakter, tidspunktet for betalingen (mere end en måned efter det oprindelig påkrav), Gigas

økonomiske situation og særligt det forhold, at betalingen blev foretaget efter Ejners varsling af forestående retsskridt og om nødvendigt indlevering af konkursbegæring mod Giga og på trods af Anitas telefoniske forklaringer om Gigas økonomi.

Betalingen må derfor anses for omstødelig efter KL § 67, stk. 1.

Pensum: Dansk privatret s. 566 (fristdagen) og s. 571 (KL § 67).

b) Omstødelse over for Mogens Mogensen:

1. Håndpant sætningen af maleriet:

Objektiv omstødelse af håndpant kan ske i medfør af KL § 70.

Pantsætningen af maleriet er først »tilsagt« efter fordringernes stiftelse, og der er dermed tale om pant for »gammel/ældre gæld«, jf. KL § 70, stk. 1, 1. led. Pantsætningen er desuden heller ikke »sikret mod retsforfølgning uden unødigt ophold«, jf. KL § 70, stk. 1, 2. led. Pantsætningen er derfor efter sin art omfattet af KL § 70.

Spørgsmålet bliver herefter, om dispositionen er foretaget senere end tre måneder før fristdagen. Da egenbegæringen er modtaget i skifteretten den 3. februar 2023, er dette fristdagen, jf. KL § 1. Pantsætningen er aftalt den 1. november 2022, dvs. tidligere end tre måneder før fristdagen. Det afgørende tidspunkt for vurdering af omstødelighedsfristen er imidlertid tidspunktet for sikringsaktens foretagelse, jf. KL § 70 (og § 73). Da rådighedsberøvelsen først etableres i begyndelsen af december 2022, er pantsætningen omstødelig efter KL § 70, stk. 1.

Pensum: Dansk privatret s. 566 (fristdagen), s. 569 (sikringsaktens betydning) og s. 571 f. (KL § 70).

2. Tilbagelevering af varerne:

Tilbageleveringen af varerne kan betragtes som en betaling af gæld, der efter omstændighederne kan være objektivt omstødelig efter KL § 67.

Tilbageleveringen af varerne har karakter af *betaling med usædvanlige betalingsmidler* omfattet af KL § 67, stk. 1, 1. led., idet den oprindeligt aftalte ydelse var et pengekrav. Samtidig betyder den aftalte henstand med betalingerne til 1. marts 2023, at betalingen kan anses for foretaget *før normal betalingstid*, jf. KL § 67, stk. 1, 2. led. Herudover kan der ligeledes argumenteres for, at betalingen muligvis også kan anses for afgørende at have forringet Gigas betalingsevne, jf. KL § 67, stk. 1, 3. led. Det forventes, at eksaminanden i hvert fald behandler betalingens omstødelighed efter 1. og 2. led.

Betalingen er foretaget den 19. januar 2023 og dermed senere end tre måneder før fristdagen.

Da betalingen med varerne ikke var forretningsmæssigt begrundet, men derimod netop resultat af Gigas likviditetsproblemer, fremtrådte den heller ikke som ordinær. Betalingen er dermed omstødelig efter KL § 67, stk. 1, og konkursboet kan derfor gøre et omstødelighedskrav på DKK 100.000 gældende over for Mogens som resultat af varernes tilbagelevering.

Det kan ikke forventes, at eksaminanden fremhæver, at Mogens i henhold til KL § 77 efter omstændighederne er berettiget til at tilbagelevere de modtagne varer.

Pensum: Dansk privatret s. 566 (fristdagen) og s. 571 (KL § 67).